

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
ФАКУЛЬТЕТ УКРАЇНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА  
ЖУРНАЛІСТИКИ  
КАФЕДРА МОВОЗНАВСТВА**

**ВЕРБАЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПТУ ЛЮБОВ / КОХАННЯ / LOVE  
В УКРАЇНСЬКОМУ Й АНГЛІЙСЬКОМУ ПІСЕННОМУ  
ДИСКУРСІ**

**Кваліфікаційна робота (проект)**

на здобуття ступеня вищої освіти «бакалавр»

Виконала: студентка ІV курсу 451 групи  
Спеціальності 014.02 Середня освіта  
(Українська, англійська мова і  
література)

Освітньо-професійної програми  
«Середня освіта (Українська мова і  
література)»

Лушнікова Владислава Олександрівна

Керівниця: кандидатка філологічних  
наук, старша викладачка Омельчук Ю.О.

Рецензентка: кандидатка філологічних  
наук, доцентка Карабута О.П.

## ПЛАН

<b>ВСТУП</b> .....	3
<b>Розділ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ</b> .....	6
1.1. Пісенний дискурс як культурний феномен.....	6
1.2. Концепти ЛЮБОВ та КОХАННЯ як складники української лінгвоментальності.....	14
<b>Розділ 2. РЕАЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПТУ ЛЮБОВ/ КОХАННЯ / LOVE У ПІСЕННОМУ ДИСКУРСІ</b> .....	20
2.1. Метафорична репрезентація концепту ЛЮБОВ / КОХАННЯ в українськомовному пісенному дискурсі.....	20
2.2. Особливості вербалізації концепту LOVE в англійськомовному пісенному дискурсі.....	26
<b>ВИСНОВКИ</b> .....	37
<b>СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ</b> .....	41
<b>ДОДАТОК А</b> .....	48

## ВСТУП

Концепт ЛЮБОВ / КОХАННЯ / LOVE є об'єктом дослідження багатьох наук: філософії, релігієзнавства, етики, естетики, літературної критики, мистецтвознавства, соціології, антропології, політології та багатьох інших. Досліджуваний концепт є цікавим об'єктом мовознавчих студій, адже любов на європейських лінгвістично-культурних теренах є перш за все явищем вербальної культури, тісно пов'язаною зі словесним вираженням, що напряду відображається у літературному ареалі та повсякденному житті.

Жанр пісні користується величезною популярністю в суспільстві. Він є надзвичайно розповсюдженим за своєю масовістю та використанням. Пісня здійснює надзвичайно вагомий вплив на людей за допомогою мелодії, слів та ритму, і саме тому недооцінювати значення музики в нашому житті неможливо. Пісня того чи того періоду відображає емоції, стани, переживання, життєві цінності, суспільні стереотипи людства.

Одним із найдавніших у творчій спадщині кожного народу виступає мовний образ кохання, що є поняттям, пов'язаним передусім зі словесним вираженням, отже таким, що може відбивати певні почуття та емоції словесно.

У сучасних мовознавчих дослідженнях досконало вивчені лише окремі параметри дослідження концепту КОХАННЯ: ключові концепти українського дискурсу (А. Огар), актуалізація концепту ЛЮБОВ у пісенному дискурсі (К. Мензаїрова), особливості представлення кохання на фразеологічному рівні різних мов (С. Воркачов), дослідження концепту в сучасній лінгвістиці (Л. Касьян) і т. п.

**Актуальність** теми кваліфікаційної роботи зумовлена тим, що в сучасній лінгвістиці бракує досліджень концепту ЛЮБОВ / КОХАННЯ / LOVE саме в пісенному дискурсі, побудованих на зіставленні мов.

**Об'єктом** дослідження є тексти українських та англійських пісень.

**Предметом** дослідження виступають мовні засоби вираження концепту ЛЮБОВ / КОХАННЯ / LOVE у сучасному українському та англійському пісенних дискурсах.

**Метою** дослідження є аналіз метафоричної репрезентації концепту ЛЮБОВ / КОХАННЯ / LOVE в українськомовному пісенному дискурсі та особливостей вербалізації досліджуваного концепту в англійськомовному пісенному дискурсі.

Мета зумовлює вирішення таких **завдань**:

- визначення поняття пісенного дискурсу як поняття культури;
- дослідження концептів ЛЮБОВ / КОХАННЯ / LOVE як складників української лінгвоментальності;
- аналіз метафоричної репрезентації концепту ЛЮБОВ / КОХАННЯ / LOVE в українськомовному пісенному дискурсі;
- визначення особливостей вербалізації концепту ЛЮБОВ / КОХАННЯ / LOVE в англійськомовному пісенному дискурсі.

**Апробація результатів кваліфікаційної роботи.** Основні положення наукового дослідження обговорювалися на кафедрі мовознавства факультету української філології та журналістики Херсонського державного університету, висвітлені в публікації *«Специфіка вербалізації концепту ЛЮБОВ / КОХАННЯ / LOVE в українському й англійському пісенному дискурсі»* (Матеріали IV Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції «Актуальні проблеми філологічних та лінгводидактичних студій третього тисячоліття у студентських дослідженнях» / за заг. ред. І. В. Гайдаєнко. – Херсон, 2020) та доповіді «Специфіка вербалізації концепту ЛЮБОВ / КОХАННЯ / LOVE в українському й англійському

пісенному дискурсі» на IV Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції «Актуальні проблеми філологічних та лінгводидактичних студій третього тисячоліття у студентських дослідженнях» (Херсон, 19 травня 2020 р.).

**Структура роботи.** Кваліфікаційна робота складається зі вступу, двох розділів, висновків та списку використаних джерел. Загальний обсяг роботи – 48 сторінок.

## РОЗДІЛ 1

### ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

#### 1.1. Пісенний дискурс як культурний феномен

На теперішньому етапі розвитку лінгвістичної науки у центрі досліджень лінгвістів постає проблема вивчення пісенного дискурсу. Значущість дослідження цього явища лінгвісти виокремили не дуже давно, наприкінці ХХ століття, але воно вже встигло стати досить цікавим підґрунтям для дослідження та аналізу багатьох його параметрів.

Поняття дискурсу – це поняття мовознавства, що вважається одним із найчастіше обговорюваних та найширше досліджуваних. Поняття дискурсу – це одне з центральних понять лінгвістики, що досліджується у різних аспектах лінгвістики тексту, когнітивної лінгвістики, прагмалінгвістики та ін.

Термін дискурс можна назвати фундаментальним у лінгвістиці тому, що він є не тільки теоретичним. Дискурс є і практичним явищем мовознавства, яке можна виокремити та дослідити. Це досить складне комунікативне явище, яке поєднує елементи процесів обробки інформації та екстралінгвістичні чинники. У науці не існує єдиного загальноновживаного та загальноприйнятого визначення терміну дискурс, цілісного підходу до цього явища, адже різні дослідники пропонують свої власні трактування терміну дискурсу.

«Лінгвістичний енциклопедичний словник» трактує дискурс як «зв'язний текст у сукупності з екстралінгвістичними – прагматичними, соціокультурними, психологічними та іншими факторами; текст, розглянутий в контексті подій; мовлення, розглянуте як цілеспрямований, соціальний акт, як компонент, що приймає участь у

взаємодії людей і механізмах їх свідомості (когнітивних процесах)»[16,с. 136].

Карасик В. І. у своїй монографії вказує, що М. Стаббс виділяє три основні характеристики дискурсу:

1) у формальному відношенні – це одиниця мови, що перевищує за обсягом речення;

2) у плані змісту дискурс пов'язаний з використанням мови в соціальному контексті;

3) за своєю організацією дискурс є інтерактивним, тобто діалогічним [10, с. 189].

Подібною є позиція Д. Шифрін, яка виділяє три критерії до поняття дискурс [66, с. 83-90].

Перший з них виділяється з позицій структурно орієнтованої лінгвістики. Цей критерій визначає дискурс як два або кілька речень, пов'язаних між собою за змістом, що мають смислову взаємозалежність та виступають доповненням один до одного.

Другий критерій дає характеристику дискурсу стосовно його функціональності, як будь-якого вживання мови. Цей підхід пояснює окреслення аналізу функцій дискурсу вивченням функцій мови у соціокультурному середовищі.

Третій критерій визначає дискурс як вираження і наголошує на взаємодії форми та функцій у мові. У цьому випадку дискурс розуміється «не як примітивний набір ізольованих одиниць мовної структури більших за речення, а як цілісна сукупність функційно організованих, контекстуалізованих одиниць вживання мови»[64, с. 83-90].

Сара Міллз зазначає, що «термін дискурс має набагато більше трактувань, аніж усі інші терміни літературознавства та теорії культури»[64, с. 1].

Вивчаючи дослідження П. Серіо, В. Карасик зауважив, що П. Серіо виділяє 8 значень терміну дискурс:

- 1) еквівалент поняття мовлення;
- 2) одиниця, що за розмірами перевищує фразу;
- 3) вплив висловлювання на його одержувача з врахуванням ситуації висловлювання;
- 4) бесіда, як основний тип висловлювання;
- 5) мовлення з позиції мовця на протипагу оповіданню, яке таку позицію не враховує;
- 6) вживання мовних одиниць, їх мовленнєву актуалізацію;
- 7) соціально чи ідеологічно обмежений тип висловлювань (напр. політичний дискурс);
- 8) теоретичний конструкт, призначений для вивчення умов продукування тексту [10, с. 190].

Відомий дослідник дискурсу Т. ван Дейк зазначає, що термін дискурс може вживатись у таких значеннях:

- дискурс у широкому розумінні може бути письмовим, мовленнєвим, а також мати вербальну та невербальну складову;
- дискурс у вузькому значенні дослідник визначає як письмовий чи мовленнєвий вербальний продукт комунікативної дії;
- дискурс як конкретна розмова завжди пов'язаний з конкретними умовами та контекстом;
- дискурс як тип розмови пов'язаний з типами вербальної продукції, а не з конкретними комунікативними діями;
- дискурс як жанр, а саме, науковий дискурс, політичний дискурс тощо;
- дискурс як узагальнене уявлення про певний історичний період, культуру, спільноту [51].



Т. Ніколаєва зазначає, що «дискурс – це багатозначний термін лінгвістики тексту, який багатьма авторами вживається майже у омонімічних значеннях» [22, с.467].

Поняття дискурсу науковці ставлять поряд зі зв'язним текстом, розмовною формою тексту, діалогом, певною групою висловлювань, які поєднуються один з одним смисловими категоріями, письмовою або усною мовленнєвою поведінкою. Тобто такою формою мовлення, яка дає розуміння та пояснення того чи того поняття, події, має в собі повідомлення про ту чи ту подію, явище, опис середовища і т.п.

К. Серажим розуміє дискурс як «складний соціолінгвістичний феномен сучасного комунікативного середовища, який, по-перше, детермінується (прямо чи опосередковано) його соціокультурними, політичним, прагматично-ситуативними, психологічними та іншими (констатуючими чи фоновими) чинниками, по-друге, має видиму – лінгвістичну (зв'язний текст чи його семантично значущий та синтаксично завершений фрагмент) та невидиму – екстралінгвістичну (знання про світ, думки, настанови, мету, адресанта, необхідні для розуміння цього тексту) структуру і, по-третє, характеризується спільністю світу, який будується впродовж розгортання дискурсу його репродуцентом (автором) та інтерпретується його реципієнтом (слухачем, читачем тощо)» [25].

Отже, дискурс – це, образно кажучи, існування тексту, інформації та констатація певних фактів, подій в нашій підсвідомості. Це те, як ми осмислюємо, розуміємо та передаємо певну інформацію про подію, предмет або явище.

Пісня є дуже розповсюдженим жанром мистецтва серед людей суспільства. Мабуть, у сучасному суспільстві більша частина людей залежні від музики і не уявляють свого існування без неї. Музика супроводжує нас абсолютно всюди: на вулиці, в транспорті, в магазині, в школі, в університеті та на роботі.

Пісня здійснює дуже вагомий вплив на людей за допомогою мелодії, слів та ритму, а саме тому недооцінювати значення музики в нашому житті неможливо. Пісня того чи іншого періоду відображає емоції, стани, переживання, життєві цінності, суспільні стереотипи людства, притаманні соціуму в певний час, період.

Пісенний текст як один з різновидів тексту доволі специфічним чином відображає у собі характеристики тексту традиційного характеру; такий різновид тексту також виділяється особливою своєрідністю, якщо порівнювати його з текстами традиційної поезії. Особлива своєрідність пісні, порівняно з традиційною поезією полягає у використанні цікавого лексику, скорочень, нового звучання та збігом звуків.

«Пісенний текст являє собою один з видів креолізованих текстів, тобто текстів, де в структуруванні поряд з вербальними застосовуються засоби інших семіотичних кодів [1], [5], тобто письмової чи усної форми й музики, коли текст є продуктом соціально та ситуативно зумовленої комунікації та знаходиться під впливом екстралінгвістичних параметрів ситуації спілкування» [46, с. 242].

Процес виконання пісенно-музичного твору є своєрідним комунікативним актом. У процесі діяльності компоненти вербального та невербального характеру створюють цілісний та зв'язний твір, утворюючи при цьому комунікативний ефект, тобто між виконавцем пісні та слухачем існує невидимий зв'язок, але, якщо задуматись, він червоною ниткою проходить через нашу свідомість, впливаючи на наші життєві уявлення, принципи, поведінку та емоції.

Беручи за основу комунікаційну модель, створену Р. Якобсоном, можна зробити висновок, що при виконанні пісенно-музичного твору реалізуються такі функції:

- емотивна (авторська оцінка);
- конативна (вплив на адресата за допомогою слів пісні);

- референтивна (передача змістово-фактуальної інформації від адресанта до адресата);
- поетична (використання у тексті пісні тропів і фігур мовлення);
- фатична (встановлення контакту між виконавцем та слухачем);
- метамовна (зосереджена на мовному кодї) [1, с. 7].

Упродовж тривалого часу пісенний дискурс дослідники розглядали як один із різновидів дискурсу ліричної поезії. Цей факт пояснюється наявністю багатьох спільних рис:

- особливостей побудови композиції;
- використання художніх засобів, за допомогою яких створюються образи;
- наявністю підтексту.

Музичний, або ж пісенний дискурс, наразі не має такої великої кількості підходів до його вивчення, але є об'єктом досліджень науковців. Зокрема В. Карасик, А. Огар, Т. Астафурова, Л. Дуняшева, К. Мензаїрова внесли неабиякий внесок у розвиток студій про пісенний дискурс, дослідження та аналіз його специфіки.

Пісенний або ж музичний дискурс – це одна з форм збереження знань про культуру, поведінку, емоції та стереотипи людства. Прослуховуючи пісні різних періодів можна знайти в них відображення історичних подій, емоційних станів людей, їх характерів. Пісні – надзвичайно багатожанровий аспект культури загалом. До основних музичних напрямів відносять:

- поп-музику(виконавцям такого напрямку музики характерна емоційність, вони надають перевагу електричним гітарам та ударним інструментам);
- реп (виконання речитативу під ритмічне звучання);
- R&B (характерне використання виконавцями мелізми в поєднанні з танцювальною музикою);
- джаз (особливою рисою такого напрямку є імпровізація);

- інструментальну музику (лише мелодія, виконана музичними інструментами без супроводу вокалістів);
- народну музику (творчість окремого народу, що ґрунтується на його історичній спадщині, традиціях);
- електро (музика, для створення якої використовуються драм-машини);
- музику в стилі транс (музичні твори цього напрямку характеризуються гіпнотичними настроями);
- диско (танцювальна музика);
- хаус (комбінація диско з використанням драм-машин);
- техно (штучність звуків з неоднократними повтореннями);
- фанк (напрямок афроамериканської музики з виділеним використанням ударних інструментів);
- рок-музику (одноманітний ритм з сильним звучанням електрогітар та ударних інструментів);
- етнічну музику (музика з використанням ладо-гармонічних особливостей);
- класичну музику (академічна музика, що переслідує жанри сонати, симфонії, опери);
- кантрі (музика, характерного звучання якій надають електрогітари зі сталевими струнами).

Якщо брати за основу визначення дискурсу як «сукупності тематично споріднених текстів з притаманними їм мовними особливостями» [17, с. 199], то поняття пісенного дискурсу можна охарактеризувати як сукупність текстів пісень, яким властиві певні особливості – тематичні, лексичні та синтаксичні.

Л. Дуняшева трактує пісенний дискурс як «текст пісень сукупно з контекстом їх створення та інтерпретації» [9, с.158]. Якщо узагальнити це визначення, то можна сказати, що пісенний дискурс – це єдність та взаємозалежність двох компонентів – музичного та мовного.

Е. Мензаїрова акцентує увагу на «подвійній природі пісенного дискурсу – можливості одночасного існування в усній і письмовій формі» [17, с.59].

О. Шевченко, Т. Астафурова, досліджуючи англійськомовний пісенний дискурс, окреслили низку його лінгвістично-культурологічних особливостей:

- ідеологічність;
- суб'єктивність;
- креолізованість;
- авторитарність;
- дистанційованість;
- аксіологічність;
- інтертекстуальність;
- ритуальність;
- поліфункційність [3, с. 98].

Л. Дуняшева змістовно описала основні функції пісенного дискурсу:

- емотивна функція (пісенний дискурс апелює до здатності співчувати або співпереживати); реалізується через авторську оцінку до теми повідомлення і до комунікативної ситуації;

- конативна функція (пісенний дискурс спонукає до дії); репрезентується через вплив на адресата, залучення його уваги, спонукання до чого-небудь;

- референтна (інформативна) функція (пісенний дискурс передає зміст тієї чи тієї ситуації уявного або реального світу); полягає у передачі змістовно-фактуальної інформації;

- поетична функція (пісенний дискурс характеризується образністю і неповторністю); полягає у використанні в піснях зображально-виражальних засобів;

- фатична (контактовстановлююча) функція (пісенний дискурс спрямований на підтримку спілкування); полягає у використанні різних мовних засобів;
- етноконсолідаційна функція (пісенний дискурс об'єднує народ або етнос);
- самоідентифікаційна функція (пісенний дискурс сприяє позиціонуванню виконавця як члена певної групи) [9, с. 190-197].

Пісенний дискурс окреслюється як художнє явище і, звичайно, тип мовленнєвої практики. Він визначається як шлях до певного смислу, сутність усної моделі мовленнєвої практики загалом. Пісенний дискурс – це певна цілісність, сукупність або система, що складається з музичної та мовної підсистеми.

Отже, можемо зробити висновок, що пісенний дискурс – це сукупність текстів музичних творів, поєднаних тематично, яким притаманні спільні особливості.

## **1.2. Концепти ЛЮБОВ та КОХАННЯ як складники української лінгвоментальності**

У сучасній науці доволі актуальним і значущим є вивчення і аналіз різноманітних аспектів життєдіяльності людини: її поведінки, емоційних станів, окремих сталих виразів та ін. Досить стрімко розвинулася когнітивна наука, що вивчає роль та функціонування інформаційних структур, які існують та функціують між мовою і навколишнім світом, та залучає дані психології, лінгвістики, філософії та інших наук. У центрі уваги когнітивної науки лежить мислення людини, пізнання нею світу, її життєвий досвід, концептуалізація та категоризація.

«Людина живе у контексті культури, тому сама формує певні поняття, які утворюють ментальні одиниці – концепти. Важливою їх ознакою є здатність виступати маркером етнічної картини світу, вбирати

культурологічні (світські, релігійні, міфопоетичні) смисли, що дає підстави вважати концепт не лише феноменом мовно-культурного, а й культурно-семіотичного плану, оскільки концепт здатний відображати й «мовчазні смисли» культурних даностей найширшого кола семіотичних систем, основною з яких є мовна» [28, с. 468].

У сучасних лінгвістичних розвідках все частіше звертаються до аналізування концептів – фундаментальних одиниць культури народу, які дають окремі уявлення про світ суспільства, конкретизують їх та змістовно описують, а не просто показують та відображають його візуальну картинку, тому і викликають неабиякий інтерес у дослідників.

Безсумнівно, що різні етноси концептуалізують навколишній світ абсолютно по-різному. Це залежить від темпераменту, традицій, законів та світобачення, світосприйняття певного народу. Отже, мовна інформація, що міститься у ньому відображає приховані процеси, пов'язані з пізнанням, дає змогу нам з'ясувати особливі риси мислення, почуттів, вчинків, відчуттів, світосприйняття, поведінки людини/етносу, отже і осмислити спосіб життя народу, його культуру, поведінку, ставлення до світу, темперамент, ставлення до різних подій та ситуацій.

Висвітлення поняття «концепт» знаходить своє вираження в дослідженнях мовознавців 80-90-х рр. ХХ ст.: О. Кубрякової, Ю. Степанова, Д. Лихачова, К. Зацепіна. Для розвитку мовознавства цього періоду характерним є трактування концепту як сукупності смислів, якими оперує людина у процесі своєї розумової діяльності й вивчення світу через пізнання, і такими ж характерними є уявлення, відповідно до яких структура концепту розташована між словами та екстралінгвістичною практикою, тож концепти по-різному угруповані і реалізовані у різних мовах світу.

Пізніше подібні уявлення про концепти стали ґрунтовними, але основні визначення стали конкретними за рахунок акцентування компоненту поняття, наприклад, «концепт є одиницею колективного

знання/свідомості, яка має мовне вираження і позначена етнокультурною специфікою [7].

За О. Кубряковою, «поняття концепт відповідає уявленню про ті засоби, якими оперує людина у процесах мислення і, які відображають зміст досвіду та знання, зміст всієї людської діяльності і процесів пізнавальної діяльності» [12, с. 59].

Слідом за О. Селівановою, трактуємо концепт як «інформаційну структуру свідомості, певним чином організовану одиницю пам'яті, що містить сукупність знань про об'єкт пізнання, набутих шляхом взаємодії п'яти психічних функцій свідомості й позасвідомого» [24, с. 256].

Концепт поєднує у собі уявлення, поняття, асоціації, переживання, емоції, що супроводжують певне слово чи висловлювання. Концепт має давати чітке уявлення про те чи інше поняття, почуття, емоційний стан, передавати певну атмосферу або подію.

Кохання – це складний феномен психічного та емоційного життя людини, це велике і світле почуття, яке притаманне людині. Кожна людина здатна відчувати це прекрасне почуття – любов. Єдиного та загальноживаного визначення поняття любов не існує, кожен трактує та розуміє його по-своєму, в залежності від темпераменту, характеру, вікових та психологічних особливостей, але ж думки та уявлення всіх сходяться на тому, що без любові нічого в світі не відбувається: вона оточує нас і вдома, і на роботі, і на відпочинку, надворі.

Кохання як емотивний стан людини в українській лінгвістично-культурній картині світу наділений такими характерними ознаками:

- неможливість приховати його від інших;
- неочікуваність;
- сильні емоції;
- вічність;
- поєднання з творчістю;
- почуття прекрасного;



- піднесеність і т.п.

Із національно-культурного погляду досить цікавими є українські концепти ЛЮБОВ і КОХАННЯ, які в культурах інших народів розглядаються як єдине ціле. Але про унікальність йтись не може тому, що в деяких окремих мовах розмежування цих двох концептів все ж таки досить помітне (лат. amor, caritas, пол. miłość, kochanie). В українській мові існує втричі більше епітетів до слова кохання (159), аніж до слова любов (49) [4, с. 171 – 191].

Пропонуємо розглянути дефініцію понять кохання та любов у різних мовах світу:

- у англійській мові існує одне єдине слово, яким можна виразити почуття до родини, друзів, коханих та вподобання інших явищ, предметів і т.д. – **love**. Це означає те, що фразова єдність **I love you** перекладається в залежності від контексту, залежно від того, кому адресована ця фраза і до кого йде звернення;
- в іспанській мові також присутня лише одна лексема на позначення цього почуття – **amor**, але, свої почуття до батьків іспанці виражають так – **Te quiero**, а для вираження почуття до коханих використовують таку фразову єдність – **Te amo**;
- у польській мові присутня лексема **miłość** (любов), що вживається для вираження почуттів стосовно і коханих, і батьків та фразова єдність **Kocham Cię** (я тебе люблю);
- у португальській мові також присутнє певне розмежування вираження почуттів до родини, друзів та до коханих: **Eu te amo** (я тебе люблю) та **Eu adoro você** (я тебе кохаю);
- у російській мові існує одна лексема на позначення даного почуття – **любовь**;
- у сицилійській мові батькам та друзям прийнято говорити **Ti vogghiu beni**, а коханим – **Ti vogghiu**.

Концепт КОХАННЯ може охоплювати окремі характеристики щодо нього:

1) сила (всевладне, всепереможне, всепоглинаюче, всесильне, непереможне, могутнє);

2) безмежність/обмеженість (безмежне, вічне, безмірне, безсмертне/ епізодичне, миттєве, недовге, швидкоплинне);

3) страждання, терплячість (безталанне, вистраждане, драматичне, жертовне, фатальне; терпляче, тихе, м'яке, несміливе);

4) трансцендентний характер (неземне, небесне, святе, піднесене, величне);

5) пов'язане з сферою емоційного (сердечного) (радісне, солодке, ніжне, палке, полум'яне; романтичне, ліричне, сердечне, сентиментальне) [2].

Любові притаманні такі властивості, як: довіряти, перейматися, турбуватися про коханих. Звичайно, таке почуття, як любов, не існує саме по собі, воно тісно пов'язане з іншими почуттями, такими як дружба, ревності, ненависть тощо.

Любов в релігійній картині світу поділяється на:

- любов Божу;
- любов людей до Бога, до своїх ближніх;
- любов до своїх ворогів.

У філософській картині світобачення виділяють декілька видів любові:

- любов-толерантність;
- любов-пристрась;
- любов-дружба;
- любов-захоплення.

Порівнюючи концепт ЛЮБОВ / КОХАННЯ у різних картинах світу можемо помітити значну різницю:

- у світській картині світу любов поділяється на романтичні стосунки та на фізіологічний потяг;
- у філософській картині світу змінено послідовність розвитку почуття кохання;
- у релігійній картині світу існує дві любові: любов до Бога та любов один до одного.

Отже, концепти ЛЮБОВ та КОХАННЯ існують у всіх картинах світу та світобаченнях, тільки у кожній з них по-різному тлумачаться та мають різні забарвлення.

Концепту ЛЮБОВ/ КОХАННЯ приматанні такі особливі риси:

- яскраво виражена підвищена емоційність;
- вживання таких мовних одиниць, які зрозумілі лише закоханим;
- наявність особливого вербального коду.

Вираження почуття кохання/любові вербальними засобами в більшій мірі пов'язано з соціальними та культурними нормами, правилами, що встановлені суспільством. Тобто, вираження почуття кохання/любові зумовлено багатьма чинниками:

- соціальними (це пов'язано з нормами соціуму);
- культурними (ґрунтується на правилах культури поведінки);
- гендерними (зумовлено тим, хто саме виражається про це почуття);
- психологічними (зумовлюється психологією особистості);
- віковими (зумовлюється віком того, хто висловлюється).

Вираження почуття кохання/любові, зумовлене вище наведеними чинниками дозволяє виділити його в окремий концепт – ЛЮБОВ/ КОХАННЯ.

## РОЗДІЛ 2

### РЕАЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПТУ ЛЮБОВ/ КОХАННЯ / LOVE У ПІСЕННОМУ ДИСКУРСІ

#### 2.1. Метафорична репрезентація концепту ЛЮБОВ / КОХАННЯ в українськомовному пісенному дискурсі

Метафора у пісенних та музичних композиціях та творах виступає як засіб вербалізації емоційних станів людини, виконує когнітивну функцію. Метафора, або ж приховане порівняння – це один із засобів літератури, в основі якого лежить прийом навмисного вживання слів у їх переносному значенні. Метафора подібна порівнянню, але її складніше помітити у тексті тому, що вона не передбачає використання слів «немов», «мов», «як», «наче», «неначе» тощо.

Отже, метафора – це один із основних засобів пізнання об'єктів в реальності, що виконує досить багато функцій:

- номінативну;
- когнітивну;
- смислоутворювальну;
- художню;
- дає змогу розуміти абстрактність у багатьох сферах життя.

Концептуальний простір ЛЮБОВ / КОХАННЯ в українськомовному пісенному дискурсі представлено образами, дослідження та аналіз яких дає змогу виокремити основні концептуальні метафори даного почуття у сучасній українській мові. А саме:

- група онтологічних метафор містить у собі метафори любові / кохання як єдності, сукупності (любов – це система, сукупність, єдність).

Прикладом такої групи метафор є ЛЮБОВ – ЦЕ СИСТЕМА. Ця метафора лежить в основі однієї з пісень українського гурту Скрябін:

*Любов – це система комбінацій,*

*а ми свої так і не знайшли [42].*

*Любов – це система комбінацій,*

*Ти не злетим, коли лежиш на дні [42].*

*Любов – це система комбінацій,*

*а ти свою не вибрала тоді [42].*

*Любов – це система комбінацій,*

*свою ти маєш знати все одно [42].*

Метафора ЛЮБОВ – ЦЕ ЄДНІСТЬ являється основою для сталих слів, типу розірвати, розстатися, розійтися, що означають ділення цілого на дві частини. Такі слова мають негативне значення, виражають негативну конотацію.

Наприклад, у тексті пісні гурту Рура:

*Як ми любили, та й розійшлися [35].*

*А ми ся так любили,*

*Як голуби в парі,*

*А тепер розійшлися [35].*

*Бо говорили люди,  
що ми вже розійшлись [35].*

У пісні О. Боломолець:

*Нас нема, ми на я і на ти розділились,  
Нас нема, попелище вогню не розводь.  
Не приходь, ми навіки в снігах розлучились [37].*

У тексті пісні гурту Дзвони:

*Ми розійшлись, стали зовсім чужі,  
Але чомусь ти наснилась мені [21].  
Колись були ми одне ціле,  
Тепер в розлуці ти і я... [21].*

У пісні українського співака А. Кока:

*Розійшлися дві дороги,  
Розійшлися наші долі,  
Ми з тобою розійшлись,  
Але прошу, повернись!.. [43].*

Групу структурних метафор можна поділити на чотири підгрупи: перша з цих підгруп включає в себе метафори, що пов'язані з такими видами діяльності, як війна, рушення, руйнація.

Метафори ЛЮБОВ – ВІЙНА, ЛЮБОВ – РУЙНУВАННЯ і подібні їм можемо простежити у таких рядках пісні О. Пономарьова:

*Любов – війна,*

*Я твій солдат [34].*

*Розіб'є ґрати, розламає кайдани любов моя,*

*Зрівняє стіни з землею мами любов моя [34].*

У пісні Т. Горобець:

*Твоя любов з джерельною водою*

*Весною все руйнує на шляху... [36].*

До другої групи належать метафори, пов'язані з природними станами людини: голодом, спрагою, хворобою, хворобою-божевіллям, сліпотою (ЛЮБОВ – ЦЕ СПРАГА, ЛЮБОВ – ГОЛОД, ЛЮБОВ – ХВОРОБА, ЛЮБОВ – СМЕРТЬ), наприклад у піснях Х. Яцук, гурту Скрябін:

*Я не віддам її нікому,*

*Любов схована в моїй душі,*

*Ця хвороба невиліковна,*

*Вона здійснює мрії мої! [6].*

*А я тебе люблю до божевілля!*

*Чи ти причарував, чи дав чар зілля?*

*Не можу я тепер без тебе жити,*

*Яке то щастя є тебе любити... [44].*

*Шкільна любов, недовга,*

*То є така хвороба [38].*

Всі ці метафори об'єднані загальною метафоричною схемою Фізіологічний ефект (емоцій) А. Шмельова [47, с. 31].

Третю групу складають метафоричні висловлювання, в яких кохання уподібнюється явищам природи: повітрю, вогню, світлу, вітру, а також деяким фізичним явищам (електрика, магнетизм): ЛЮБОВ – ВОГОНЬ, ЛЮБОВ – ВОДА, ЛЮБОВ – ПОВІТРЯ.

Наприклад у пісні Іларії:

*Я – вогонь і вода,*

*Повітря й земля.*

*Я – сама любов [33].*

Останньою є група метафор, в яких ЛЮБОВ / КОХАННЯ пов'язані з живими істотами (людиною, твариною, рослиною): ЛЮБОВ – ЦЕ ТВАРИНА, ЛЮБОВ – ЦЕ РОСЛИНА, ЛЮБОВ – ЦЕ ЛЮДИНА.

Можемо простежити це явище на прикладі пісень Н. Гордієнко:

*Не жартуй зі звіром.*

*Він не злий, але кусає часом.*

*На наших серцях давні шрами.*

*Вже кров не тече, не пече [18].*

*Має гострий зір, приходить з гір*

*І має багато шкір*

*Кохання, кохання – звір [18].*



Із рослинами порівнює кохання Л. Волянська:

*Кохання – квітка природи*

*Зрання в серцях оживає,*

*Квітне вона мов троянда,*

*Нас чудом осипляє! [39].*

Для О. Микицей кохання – це крила і пісня солов'їна:

*Ти – моє кохання, мої крила!*

*Ти для мене – пісня солов'їна! [40].*

М. Поплавський надає любові астральних властивостей:

*Ти моє кохання, ти моє бажання,*

*Промінь сонця в небесній пільмі [20].*

Для О. Зеленської любов є втіленням закоханих і людської долі:

*Любов – це ти,*

*Любов – це я,*

*В тобі уся судьба моя! [23].*

Всього було виділено 23 концептуальні метафори, які поділяються на дві основні групи:

- онтологічні, що пов'язані з уособленням ЛЮБОВІ / КОХАННЯ поняттям єдності, сукупності, вмістилища;

- структурні, що поділяються на 4 підгрупи: перша підгрупа метафор пов'язана з такими видами діяльності як руйнація, війна і тощо; друга безпосередньо пов'язана з природними станами людини, а саме: голодом, спрагою; третя уособлює ЛЮБОВ / КОХАННЯ з явищами природи, остання – з живими істотами.

Метафори, які були нами проаналізовані виражені вербально за допомогою засобів образності та лексики. Проаналізовані метафори акцент ставлять на одному з аспектів почуття ЛЮБОВ / КОХАННЯ і є простими з на синтаксичному рівні, репрезентуються простим реченням або сполученням слів.

Аналіз метафоричної репрезентації концепту ЛЮБОВ / КОХАННЯ в українськомовному пісенному дискурсі доводить, що повсякденні розмови про кохання та його художня інтерпретація у текстах пісень побудовані на одних і тих самих метафоричних схемах, що дає можливість для утворення нових уособлень, побудованих на інших асоціативних зв'язках.

## **2.2. Особливості вербалізації концепту LOVE в англійськомовному пісенному дискурсі**

Пісня – це дзеркальне відображення життя суспільства, що відображає і показує життєві цінності, етичні погляди, уявлення, зміни в соціумі.

Пісня виконує функції твору музичного і словесного мистецтва, інакше кажучи, пісня – жанр музично-словесний, вербальна сторона якого являє собою текст.

Пісні, що звучать англійською мовою можна вважати одним з найяскравіших феноменів сучасної культури масовості, адже вони є незамінною частиною потреб суспільства XXI століття.

Характерною особливістю текстів сучасних англійськомовних пісень є співіснування у них рис мистецтва масовості і певних тенденцій субкультури, чогось незвичного та дещо нового.

Під час аналізу лінгвістично-стилістичних особливостей англійськомовних пісень, слід зазначити, що найбільш уживаними стилістичними засобами у них є:

- метафора;
- персоніфікація;
- гіпербола;
- епітет;
- порівняння;
- уподібнення;
- оксюморон;
- антитеза;
- повторення;
- інверсія;
- анафора;
- епіфора.

Засобами вербалізації концепту на мовному рівні можуть виступати лексичні, фразеологічні, паремійні одиниці, тож концептуальний аналіз полягає у фіксації та інтерпретації цих одиниць [26, с.106].

Лексема LOVE – ядро концепту кохання в англійськомовному пісенному дискурсі, що згідно з дефініцією словників має досить широке семантичне поле і може використовуватися:

- для позначення почуття LOVE, що можемо простежити у пісні Marry Black:

*Singing sweetly and completely*

*Songs of pleasure and of love... [67, с.480].*

*Повсюди солодко співаючи  
Пісні про радість та любов...*

Jack Bugg:

*There`s no song without love  
With your eyes shut you cry in your bed [49].  
Нема пісні без кохання  
З закритими очима ви плачете в своєму ліжку.*

Dolly Parton:

*Sooner or later every heart needs some company  
When you think about love, when you think about me [48].  
Рано чи пізно кожному серцю потрібна компанія  
Коли ти думаєш про любов, коли ти думаєш про мене.*

- для позначення людини, яка симпатизує, найчастіше у звертаннях. Наприклад, у пісні Chris Rea:

*You my love, my sweet, sweet love  
Are what it`s all, because of [57].  
Ти моя любов, моя солодка, солодка любов  
Це все ти, ти – цьому причина.  
And you my love  
I do not sleep tonight [57].  
А ти, моя любов  
Я не сплю ночами.*

Гурту Westlife:

*Hello, my love  
I`ve been searching for someone like you [71].  
Привіт, моя любов,  
Я шукав когось схожого на тебе.*

Engelbert Humperdinck:

*You are my love, you are my live  
When I`m list you are the light [58].*

*Ти - моя любов, ти - моє життя,*

*Коли я блукаю в темряві, ти - моя запалена свіча.*

- для позначення складника предиката, у пісні Caro Emerald:

*I know you don`t love me*

*But still I burn for you [56].*

*Я знаю, що ти мене не кохаєш.*

*Але тим не менш, я все ще кохаю тебе.*

*My man John what can the matter be*

*That I should love the lady fair and she should not love me? [67, 477].*

*Мій друже, Джоне, у чому ж може бути причина,*

*що я щиро кохаю жінку, а вона мене ні?*

Концепт LOVE у текстах англійськомовних пісень представлено у таких вимірах:

- в опозиції двох осіб, що стверджує залучення їх обох, осмислених як єдине ціле, це можна простежити на пісні гурту Kiss:

*We are one*

*Everywhere I go, everyone I see*

*And I see my face looking back at me*

*We are one [50].*

*Ми—єдине ціле.*

*Куди б я не йшов, на кого б я не дивився -*

*Я бачу своє обличчя, що озирється на мене.*

*Ми - єдине ціле.*

Charity Sanoy:

*We will stand by your side  
Filled with hope and filled with pride  
We are more than we are  
We are one [70].*

*Ми будемо поруч  
Повні надії і гордості  
Ми більше, ніж ми є  
Ми єдині.*

- у рядках, що вказують на безпосередній зв'язок між коханням і шлюбом. Наприклад, у пісні Sacha Baron Cohen:

*You be my wife  
I treat you nice  
We will make love [54].*

*Ти моя дружина  
Мені класно поряд з тобою  
Ми полюбимо один-одного.*

The Whispers:

*If our love should die  
I gonna make you my song.  
You`ll be my symphony  
My rhapsody my line  
You`ll be my melody  
My harmony my child  
You`ll be the air I breathe  
The birds and bees  
My wife [32].*

Якщо наша любов повинна померти  
 Я зроблю тебе моєю піснею.  
 Ти будеш моєю симфонією  
 Моя рапсодія, моя лінія  
 Ти будеш моєю мелодією  
 Моя гармонія, моя дитина  
 Ви будете повітрям, яким я дихаю  
 Птахи та бджолами  
 Моєю дружиною.  
 You were the love  
 For certain of my life  
 You were simply my beloved wife [68].  
 Ви були коханням  
 Напевно мого життя  
 Ти була просто моєю коханою дружиною.

- в одиницях мовлення, що відображають певні завади, перепони.

Наприклад, у пісні гурту Nickelback:

That I love you, I have loved you all along and I miss you  
 Been far away for far too long  
 I keep dreaming you`ll be with me and you`ll never go  
 Stop breathing if I don`t see you anymore [15].

І мені тебе не вистачає.  
 Я мріяв, що ти будеш зі мною  
 І не покинеш мене.  
 Перестану дихати,  
 Лише втративши тебе назавжди.

- у сполученнях слів, що пов'язані з самопожертвою, це яскраво відображено у пісні гурту The Weekend:

Even though we're going through it

*And it makes you feel alone  
 Just know that I would die for you  
 Baby I would die for you, yeah  
 The distance and the time between us  
 It'll never change my mind, cause baby  
 I would die for you  
 Baby I would die for you, yea [63].*

*Незважаючи на те, що ми переживаємо це,  
 І це змушує тебе почувати себе самотнім,  
 Просто знай, що я б за тебе помер,  
 Дівчинко, я б за тебе помер, так  
 Відстань і час між нами,  
 Я ніколи не передумаю, бо дівчинко,  
 Я б помер за тебе,  
 Дівчинко, я б за тебе помер, так.*

Особливе місце у сфері концепту LOVE займає лексема **kiss** (поцілунок, цілувати), прикладом цього є пісня Paula Cole:

*I wanna kiss you. I wanna kiss you.  
 I wanna stop the conversation,  
 I wanna kiss you [31].*

*Я хочу цілувати тебе, хочу цілувати тебе.  
 Хочу зупинити розмову,  
 Я хочу цілувати тебе.*

Matthew Koma:

*I want the sunrises and the moons  
 I'm takin` all my kisses back  
 I want my kisses back from you [61].*



*Я хочу забрати всі наші світанки і заходи.*

*Поверни всі мої поцілунки назад,*

*Я хочу забрати їх у тебе.*

Образи коханих у текстах англійськомовних пісень представлені:

- лексемами **lover, baby, boy**. Наприклад, у пісні гурту

Me&My:

*And I just hope and pray*

*My baby boy will stay*

*He's my baby boy,*

*And I love him [30].*

*І я просто сподіваюся і молюся,*

*Мій хлопець залишиться.*

*Він мій хлопець,*

*І я кохаю його.*

Гурту LaBouche:

*Be my lover,*

*wanna be me lover [59].*

*Будь моїм коханим,*

*Хочеш бути моїм коханим...*

- власними назвами (іменами), що можемо простежити на прикладі пісні Е. Claptona:

*Layla, you've got me on my knees*

*Layla, I'm begging, darling please*

*Layla, darling won't you ease my worried mind [65].*

*Лейла, я перед тобою на колінах,*

*Лейла, я благаю, люба, будь ласка,*

*Лейла, люба, ти не полегши мій стурбований розум.*

- прикметниками різних ступенів порівняння, як у пісні Prince:

*Could you be the most beautiful girl in the world?*

*It's plain to see you're the reason that God made a girl [53].*

*Могла б ти стати найкрасивішою дівчиною в світі?*

*Всім зрозуміло, що ти - причина, з якої Господь створив жінку.*

Зі сферою концепту LOVE пов'язані такі поняття, як:

- зрада, що простежується у пісні John Newman:

*I saw you on Sunday, Monday*

*Hanging with your man again*

*You came back on a Tuesday*

*With that cold hard look of shame [14].*

*Я бачив тебе в неділю і в понеділок,*

*Бачив, як ти була з ним.*

*Ти повернулася у вівторок*

*Жахливо збентежена.*

- розставання, наприклад у пісні Bowling for Soup:

*Since we broke up*

*I've been staying out late*

*And hanging with all my friends [13].*

*З тих пір, як ми розійшлися*

*Я затримуюсь допізна*

*І бовтаюсь з усіма моїми друзями.*

- зустріч, що відображено у пісні Alanis Morissette:

*Fall in love we meet again*

*We can finish what we started [55].*

Під час проведення нашого дослідження нам вдалося виокремити низку усталених виразів, які використовуються у текстах пісень задля таких цілей:

- на позначення об'єкту кохання;
- на позначення стану закоханості;
- на позначення емоційних та психічних станів людини, що пов'язані з почуттям кохання/любові (смуток, зрада, розставання, зустріч) і мають у своєму складі лексему **heart**.

Нами було виявлено таку низку усталених одиниць фразеологічного характеру: *to steal one's heart* – «закохати в себе», *to gain one's heart* – «здобути прихильність», *to grieve one's heart* – «засмутити», *to break one's heart* – «розбити серце», *to give the keys of one's heart* – «подарувати ключі від серця».

Наприклад, у пісні Marit Larsen «Steal my heart»:

*If you want to steal my heart  
State it like you mean it  
If you want to part  
Then give me something to believe in [61].*

*Якщо ти хочеш закохати мене в себе,  
Заяви так, як ти це маєш на увазі  
Якщо ти хочеш розлучитися,  
Тоді дай мені в що повірити.*

«Break your heart» Taio Cruz:

*I'm only gonna break  
break ya break break ya heart [62].*

*Я лише збираюся розбити, розбити серце.*

Doug Sahm «Give back the key to my heart»:

*Give back the key to my heart  
And let my love flow like a river  
Straight into your heart, dear [52].*

*Поверни ключ від мого серця,  
І нехай моя любов тече, як річка,  
Прямо в серце, дороженька.*

Можемо зробити висновок, що концепт LOVEу текстах англійськомовних пісень має достатньо складну структуру. Проведене дослідження уможливило виокремлення низки акоренілих виразів для позначення досліджуваного нами концепту.

Для прикладу, в проаналізованих текстах пісень частіше за все для вираження та позначення самого почуття, а також об'єкта любові використовуються сполучення слів, до складу яких входить лексема **love**. Для найменування образу, який симпатизує використовуються лексеми **love, lover, baby**; власні імена; прикметники різних ступенів порівняння.

Зі сферою концепту LOVE пов'язані такі поняття, як: зрада, розставання, зустріч. Особливе місце у сфері концепту LOVE займає лексема **kiss**(поцілунок, цілувати), прикладом цього є пісні Paula Cole, Matthew Koma.

Концепт LOVE у текстах англійськомовних пісень представлено у таких вимірах: в опозиції двох осіб, що можна простежити наприкладі пісні «We are one» гурту Kiss та пісні Charity Sanoy «We are one»; у рядках, що вказують на безпосередній зв'язок між коханням і шлюбом, як у пісні «You be my wife» Sacha Baron Cohen та пісні The Whispers «I'm gonna make you my wife»; в одиницях мовлення, що відображають певні завади – пісня «Faraway» гурту Nickelback; у сполученнях слів, що пов'язані з самопожертвою, це яскраво відображено у пісні «Die for you» гурту The Weekend.

## ВИСНОВКИ

На нинішньому етапі розвитку мовознавства достатньо велику увагу приділено проблемі вивчення пісенного дискурсу. Дослідження пісенного дискурсу займають вагоме місце на теренах лінгвістичних наук не дуже давно, з кінця ХХ століття.

Пісенний дискурс – це сукупність текстів пісень, яким властиві певні спільні особливості, що їх поєднують – тематичні, лексичні та синтаксичні. Загалом явище пісенного дискурсу трактується, перш за все, як художнє явище і, звичайно, тип мовленнєвої практики загалом. Пісенний дискурс окреслюються як шлях до розуміння певного смислу.

Любов – це надзвичайно складний феномен, що існує в психічному та емоційному житті людини, це позитивне та дуже важливе почуття, яке притаманне кожній людині. У світі не існує загальноживаного потрактування поняття любов, кожна людина пояснює та розуміє його по-своєму, але розуміння, визначення та уявлення людства спільні в тому, що без любові нічого не може існувати – вона оточує нас всюди.

Кохання як переживання людиною емоції в українській лінгвістично-культурній картині світу характеризується такими рисами: неможливість приховати його від інших, неочікуваність, сильні емоції, вічність, поєднання з творчістю, а любов в українській лінгвокультурній картині світу своїми характеристиками відрізняється від кохання тим, що їй притаманні такі властивості: довіряти, перейматися, турбуватися про коханих.

Концепти ЛЮБОВ та КОХАННЯ існують у всіх картинах світу та світобаченнях різних етносів. Але ж у кожній картині світу вони по-різному розуміються та мають різні забарвлення: у світській картині світу любов поділяється на романтичні стосунки та на фізіологічний потяг; у філософській картині світу змінено послідовність розвитку

почуття кохання; у релігійній картині світу існує дві любові: любов до Бога та любов один до одного. Різні народи світу також по-своєму розуміються ЛЮБОВ і КОХАННЯ. Одні з них розділяють ці два концепти (іспанці, українці, сицилійці), а інші поєднують (росіяни, англійці, поляки).

Метафора, або ж приховане порівняння – це один із засобів літератури, в основі якого лежить прийом навмисного вживання слів у їх переносному значенні. Аналіз метафор у пісенних композиціях засвідчив, що вона виступає як засіб вербалізації емотивних станів людини та бере на себе виконання когнітивної функції.

Нами було проаналізовано тексти пісень таких українських виконавців: гурту Скрябін, гурту Дзвони, гурту Рура, Христини Соловій, Михайла Поплавського, Ольги Богомолець, Олександра Пономарьова, Наталії Гордієнко, Андрія Кока, Тетяни Горобець, Христини Яцук, Оксани Микицей та ін.

Концептуальний простір ЛЮБОВ / КОХАННЯ в українськомовному пісенному дискурсі представлений такими образами, виділення та аналіз яких дав змогу виокремити основні концептуальні метафори досліджуваного нами почуття в сучасній українській мові. Всього було виділено 23 концептуальні метафори, які умовно можна поділити на дві основні групи:

- онтологічні, що пов'язані з уособленням ЛЮБОВІ / КОХАННЯ поняттям єдності, сукупності, вмістилища;
- структурні, що поділяються на 4 підгрупи: перша підгрупа метафор пов'язана з такими видами діяльності як руйнація, війна; друга безпосередньо пов'язана з природними станами людини, а саме: голодом, спрагою; третя уособлює ЛЮБОВ / КОХАННЯ з явищами природи, остання – з живими істотами.

Проаналізувавши явище метафоричної репрезентації концепту ЛЮБОВ / КОХАННЯ в українськомовному пісенному дискурсі, можемо зробити висновок, що звичайні, повсякденні розмови про кохання та його художнє окреслення у текстах пісень будуються на достатньо подібних метафоричних схемах. Така побудова художнього окреслення метафоричної репрезентації досліджуваного концепту дає змогу утворити нові образи та уособлення.

Пісня – це відображення життя суспільства у дрібних деталях. Пісенні твори у повній мірі відображають і відзеркалюють життєві цінності, етичні погляди, уявлення етносу та зміни, що відбуваються на різних етапах розвитку у ньому. Пісні, написані англійською мовою можна вважати одним з найяскравіших феноменів сучасної масової культури, адже вони є незамінною частиною потреб суспільства ХХІ століття.

Проаналізувавши тексти пісень таких англійськомовних виконавців, як: The Whispers, Charity Sanoy, Nickelback, Matthew Koma, Prince, John Newman, засвідчуємо, що концепт LOVE у текстах англійськомовних пісень має достатньо складну структуру. Нами було виокремлено низку закоренілих виразів для позначення досліджуваного концепту.

У текстахпроаналізованих пісень частіше за все для вираження та позначення не лише самого почуття, а також об'єкта, якому адресоване це почуття, використовуються словосполучення, до складу яких входить лексема love. Для найменування образу, який симпатизує використовуються лексеми love, lover, baby; власні імена; прикметники різних ступенів порівняння.

Значущою характерною рисою англійськомовного пісенного дискурсу є те, що зі сферою концепту ЛЮБОВ / КОХАННЯ / LOVE пов'язані такі концепти, як: зрада, розставання, зустріч. Особливе місце

у сфері концепту LOVE займає лексема **kiss** (поцілунок, цілувати), прикладом цього є пісні Paula Cole, Matthew Koma.

Концепт LOVE у текстах англійськомовних пісень існує та функціює в таких вимірах: в опозиції двох осіб, що можна простежити на пісні «We are one» гурту Kiss та пісні Charity Sanoy «We are one»; у рядках, що вказують на безпосередній зв'язок між коханням і шлюбом, як у пісні «You be my wife» Sacha Baron Cohen та пісні The Whispers «I'm gonna make you my wife»; в одиницях мовлення, що відображають певні завади – пісня «Faraway» гурту Nickelback; у сполученнях слів, що пов'язані з самопожертвою, це яскраво відображено у пісні «Die for you» гурту The Weekend.

Окрім того, нами було виявлено низку усталених одиниць фразеологічного характеру: to steal one's heart – «закохати в себе», to gain one's heart – «здобути прихильність», to grieve one's heart – «засмутити», to break one's heart – «розбити серце», to give the keys of one's heart – «подарувати ключі від серця», що знаходять свою реалізацію у текстах англійськомовних пісень.



## СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Анисимова Е. Е. Лингвистика текста и межкультурная коммуникация : (на материале креолизованных текстов) : учеб. пособие для студентов вузов. Москва. : Academia, 2003. 122 с.
2. Анна Огар Ключові концепти українського дискурсу.URL: [http://dspu.edu.ua/filol\\_gum/wp-content/uploads/2016/04/2017b-12.pdf](http://dspu.edu.ua/filol_gum/wp-content/uploads/2016/04/2017b-12.pdf) (дата звернення 02.04.2020).
3. Астафурова Т. Н., Шевченко О. В. Англоязычный песенный дискурс. Энциклопедия «Дискурсология». 2006. № 2. Т. 13. С. 98-101.
4. Биби́к С.П., Євмоленко С. Я., Пустовіт Л. О. Словник епітетів української мови / за ред. Л.О. Пустовіт. Київ : Довіра, 1998. 431 с.
5. Валгина Н. С. Активные процессы в современном русском языке : учеб. пособие для студ. вузов, обуч. по филологич. направлениям и спец-м. Москва, вид. Логос, 2001. 304 с.
6. Вірші. URL: <https://pisennyispas.com> (дата звернення 28.03.2020).
7. Воркачев С.Г. Счастье как лингвокультурный концепт. 2004. 236 с.
8. Дуняшева Л. Г. Концепт свобода в афроамериканском песенном дискурсе. *Ученые записки Казанского университета. Сер. Гуманитарные науки.* Т.153. Кн. 6. Казань, 2011. С. 157-167
9. Дуняшева Л. Г. Песенный дискурс как объект изучения лингвокультурологии. *Актуальные проблемы романских языков и современные методики их преподавания.* Казань, 2015 с. 190-197.
10. Карасик В. И. Языковой круг: личность, концепты, дискурс. Москва : Гнозис, 2004. 389 с.
11. Касьян Л.А. Термин "концепт" в современной лингвистике: различные его толкования. *Вестник Югорского государственного университета,* 2010 г. Выпуск 2 (17). С. 50-53.

12. Кубрякова Е. С. Эволюция лингвистических идей во второй половине XX века (опыт парадигмального анализа). Язык и наука конца XX века. М., 1995. С. 144-238.
13. Лингво-лабаратория «Амальгама». URL: [https://www.amalgama-lab.com/songs/b/bowling\\_for\\_soup/since\\_we\\_broke\\_up.html](https://www.amalgama-lab.com/songs/b/bowling_for_soup/since_we_broke_up.html) (дата звернення 28.03.2020).
14. Лингво-лабаратория «Амальгама». URL: [https://www.amalgama-lab.com/songs/j/john\\_newman/cheating.html](https://www.amalgama-lab.com/songs/j/john_newman/cheating.html) (дата звернення 28.03.2020).
15. Лингво-лабаратория «Амальгама». URL: [https://www.amalgama-lab.com/songs/n/nickelback/far\\_away.html](https://www.amalgama-lab.com/songs/n/nickelback/far_away.html) (дата звернення 28.03.2020).
16. Лингвистический энциклопедический словарь / Гл. ред. В.Н. Ярцева. Москва: Советская Энциклопедия, 1990. – 685с.
17. Мензаирова Е. А. Актуализация концептов «любовь» и «женщина» в песенном дискурсе : автореф. дис.Ижевск, 2010. 19 с. URL: <http://v4.udsu.ru/files/1284807490.pdf> (дата звернення 10.04.2020).
18. Наталія Гордієнко. URL: [https://www.youtube.com/watch?v=8VZd5LZ\\_lf4](https://www.youtube.com/watch?v=8VZd5LZ_lf4) (дата звернення 28.03.2020).
19. НАШЕ. Тексти пісень. URL: <https://nashe.com.ua/song/2658/album/247/> (дата звернення 28.03.2020).
20. НАШЕ. Тексти пісень. URL: <https://nashe.com.ua/song/4615> (дата звернення 28.03.2020).
21. НАШЕ. Тексти пісень. URL: <https://nashe.com.ua/song/4950> (дата звернення 28.03.2020).

22. Николаева Т. М. Краткий словарь терминов лингвистики текста. *Новое в зарубежной лингвистике. Лингвистика текста.* Москва :Прогресс, 1978. Вып. №4. С. 467–472.
23. Оля Зеленська - Любов це ти. URL:  
<https://www.youtube.com/watch?v=MPOMSttH-ck> (дата звернення 10.04.2020).
24. Селіванова О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. Полтава: Довкілля К., 2006. 716 с.
25. Серажим К. Дискурс як соціолінгвальне явище: методологія, архітектоніка, варіативність/ Київ : Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. 2002. 392 с.
26. Слободян М. В. Методика концептуального аналізу у сучасній когнітивній лінгвістиці. *Гуманітарна освіта в технічних вищих навчальних закладах.* 2002. Вип. 17. С. 105–115.
27. Словник лінгвістичних термінів /Кротевич С., Родзевич Н. 1957. 236 с.
28. Слухай Н. В. Сучасні лінгвістичні теорії концепту як мовно-культурного феномену. *Мовні і концептуальні картини світу.* Київ: Логос, 2002. № 7. С. 462–470.
29. Тексти та акорди. URL:  
<https://www.minus.lviv.ua/minus/artist/%D0%97%D1%96%D0%BD%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0%20%D0%86%D1%80%D0%B8%D0%BD%D0%B0/rec/42594/> (дата звернення 28.03.2020).
30. Тексты Песенок. URL: <https://teksty-pesenok.ru/me-my/tekst-pesni-baby-boy/4942266/> (дата звернення 28.03.2020).
31. Тексты Песенок. URL: <https://teksty-pesenok.ru/paula-cole/tekst-pesni-i-wanna-kiss-you/1174731/> (дата звернення 28.03.2020).

32. Тексты Песенок. URL: <https://teksty-pesenok.ru/the-whispers/tekst-pesni-im-gonna-make-you-my-wife/6582700/> (дата звернення 28.03.2020).
33. Українська пісня. URL: <http://pisnya.org.ua/kompozycja.php?id=493> (дата звернення 10.04.2020).
34. Українські пісні. URL: <https://www.pisni.org.ua/songs/178303.html> (дата звернення 10.04.2020).
35. Українські пісні. URL: <https://www.pisni.org.ua/songs/2275158.html> (дата звернення 10.04.2020).
36. Українські пісні. URL: <https://www.pisni.org.ua/songs/2363379.html> (дата звернення 10.04.2020).
37. Українські пісні. URL: <https://www.pisni.org.ua/songs/264596.html> (дата звернення 10.04.2020).
38. Українські пісні. URL: <https://www.pisni.org.ua/songs/3146663.html> (дата звернення 10.04.2020).
39. Українські пісні. URL: <https://www.pisni.org.ua/songs/3312261.html> (дата звернення 10.04.2020).
40. Українські пісні. URL: <https://www.pisni.org.ua/songs/3362525.html> (дата звернення 10.04.2020).
41. Українські пісні. URL: <https://www.pisni.org.ua/songs/5320040.html> (дата звернення 10.04.2020).
42. Українські пісні. URL: <https://www.pisni.org.ua/songs/6136656.html> (дата звернення 10.04.2020).
43. Українські пісні. URL: <https://www.pisni.org.ua/songs/6350593.html> (дата звернення 10.04.2020).
44. Українські пісні. URL: <https://www.pisni.org.ua/songs/9363982.html> (дата звернення 10.04.2020).

45. Українські пісні. URL: <https://www.pisni.org.ua/songs/965282.html> (дата звернення 10.04.2020).
46. Шевченко О. В. Тематическое своеобразие песенных текстов как способ реализации функций жанров песенного дискурса. Известия Росс. гос. пед. ун-та им. А. И. Герцена : научный журнал. № 115. СПб. : ООО «Книжный дом», 2009. С. 242–249.
47. Шмелев А. Д., Булыгина Т.В. Языковая концептуализация мира. Москва : Языки славянской культуры, 1997. 576 с.
48. AZlyrics. URL: <https://www.azlyrics.com/lyrics/dollyparton/thinkaboutlove.html> (дата звернення 28.03.2020).
49. AZlyrics. URL: <https://www.azlyrics.com/lyrics/jakebugg/asongaboutlove.html> (дата звернення 28.03.2020).
50. AZlyrics. URL: <https://www.azlyrics.com/lyrics/kiss/weareone.html> (дата звернення 28.03.2020).
51. Dijk T. A. van Strategies of Discourse Comprehension. New York: Academic Press.1983. 389p.
52. Genius. URL: <https://genius.com/Doug-sahm-give-back-the-key-to-my-heart-lyrics> (дата звернення 28.03.2020).
53. Genius. URL: <https://genius.com/Prince-the-most-beautiful-girl-in-the-world-lyrics> (дата звернення 28.03.2020).
54. Lyrics. URL: <https://www.lyrics.com/lyric/9810174/Erran+Baron+Cohen/You+Be+My+Wife> (дата звернення 28.03.2020).
55. Lyrsense. URL: [https://en.lyrsense.com/alanis\\_morissette/when\\_we\\_meet\\_again](https://en.lyrsense.com/alanis_morissette/when_we_meet_again) (дата звернення 28.03.2020).
56. Lyrsense. URL:

- [https://en.lyrsense.com/caro\\_emerald/you\\_dont\\_love\\_me](https://en.lyrsense.com/caro_emerald/you_dont_love_me) (дата звернення 28.03.2020).
57. Lyrsense. URL:  
[https://en.lyrsense.com/chris\\_rea/and\\_you\\_my\\_love](https://en.lyrsense.com/chris_rea/and_you_my_love)(дата звернення 28.03.2020).
58. Lyrsense. URL:  
[https://en.lyrsense.com/engelbert\\_humperdinck/you\\_are\\_my\\_love](https://en.lyrsense.com/engelbert_humperdinck/you_are_my_love)  
(дата звернення 28.03.2020).
59. Lyrsense. URL: [https://en.lyrsense.com/la\\_bouche/be\\_my\\_lover](https://en.lyrsense.com/la_bouche/be_my_lover) (дата звернення 28.03.2020).
60. Lyrsense. URL: [https://en.lyrsense.com/matthew\\_koma/kisses\\_back](https://en.lyrsense.com/matthew_koma/kisses_back)  
(дата звернення 28.03.2020).
61. Lyrsense. URL: [https://en.lyrsense.com/marit\\_larsen/steal\\_my\\_heart](https://en.lyrsense.com/marit_larsen/steal_my_heart)  
(дата звернення 28.03.2020).
62. Lyrsense. URL: [https://en.lyrsense.com/taio\\_cruz/break\\_your\\_heart](https://en.lyrsense.com/taio_cruz/break_your_heart)  
(дата звернення 28.03.2020).
63. Lyrsense. URL: [https://en.lyrsense.com/weeknd\\_the/die\\_for\\_you\\_w](https://en.lyrsense.com/weeknd_the/die_for_you_w)  
(дата звернення 28.03.2020).
64. Mills Sara Discourse.London and New York: Routledge,1997.177p.
65. Puzzle English. URL: <https://puzzle-english.com/music/eric-clapton/layla-unplugged> (дата звернення 28.03.2020).
66. Schiffrin D. Approaches to Discourse. OxfordCambridge, Mass.: Basil Blackwell, 1994. 195 p.
67. Sharp C. J. Collection of English folk songs. London : Oxford University Press, 1974. V. 1. 750 p
68. TextyPesen.com. URL: <https://textypesen.com/natalie-merchant/beloved-wife/> (дата звернення 28.03.2020).
69. Text-pesni.com. URL:  
<https://text-pesni.com/pesnya/pokazat/565661543/hristina-solovj/tekst-perevod-pesni-ochenka-mo-chorn/> (дата звернення 28.03.2020).

70. “We Are One” lyrics. URL:

<http://www.lionking.org/lyrics/RTPR/WeAreOne.html>

(дата

звернення 28.03.2020).

71. Westlifeweb. URL: [https://www.westlifeweb.com/music/hello-my-](https://www.westlifeweb.com/music/hello-my-love/hello-my-love-lyrics/)

[love/hello-my-love-lyrics/](https://www.westlifeweb.com/music/hello-my-love/hello-my-love-lyrics/) (дата звернення 28.03.2020).

**КОДЕКС АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ  
ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ ХЕРСОНЬСЬКОГО  
ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ**

Я \_\_\_\_\_,  
учасник(ця) освітнього процесу Херсонського державного університету, **УСВІДОМЛЮЮ**, що академічна доброчесність – це фундаментальна етична цінність усієї академічної спільноти світу.

**ЗАЯВЛЯЮ**, що у своїй освітній і науковій діяльності **ЗОБОВ'ЯЗУЮСЯ**:

– дотримуватися:

- вимог законодавства України та внутрішніх нормативних документів університету, зокрема Статуту Університету;
- принципів та правил академічної доброчесності;
- нульової толерантності до академічного плагіату;
- моральних норм та правил етичної поведінки;
- толерантного ставлення до інших;
- дотримуватися високого рівня культури спілкування;

– надавати згоду на:

- безпосередню перевірку курсових, кваліфікаційних робіт тощо на ознаки наявності академічного плагіату за допомогою спеціалізованих програмних продуктів;
- оброблення, збереження й розміщення кваліфікаційних робіт у відкритому доступі в інституційному репозитарії;
- використання робіт для перевірки на ознаки наявності академічного плагіату в інших роботах виключно з метою виявлення можливих ознак академічного плагіату;

– самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного й підсумкового контролю результатів навчання;

– надавати достовірну інформацію щодо результатів власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використаних методик досліджень та джерел інформації;

– не використовувати результати досліджень інших авторів без використання покликань на їхню роботу;

– своєю діяльністю сприяти збереженню та примноженню традицій університету, формуванню його позитивного іміджу;

– не чинити правопорушень і не сприяти їхньому скоєнню іншими особами;

– підтримувати атмосферу довіри, взаємної відповідальності та співпраці в освітньому середовищі;

– поважати честь, гідність та особисту недоторканність особи, незважаючи на її стать, вік, матеріальний стан, соціальне становище, расову належність, релігійні й політичні переконання;

– не дискримінувати людей на підставі академічного статусу, а також за національною, расовою, статевою чи іншою належністю;

– відповідально ставитися до своїх обов'язків, вчасно та сумлінно виконувати необхідні навчальні та науково-дослідницькі завдання;

– запобігати виникненню у своїй діяльності конфлікту інтересів, зокрема не використовувати службових і родинних зв'язків з метою отримання нечесної переваги в навчальній, науковій і трудовій діяльності;

– не брати участі будь-якої діяльності, пов'язаній із обманом, нечесністю, списуванням, фабрикацією;

– не підроблювати документи;

– не поширювати неправдиву та компрометуючу інформацію про інших здобувачів вищої освіти, викладачів і співробітників;

– не отримувати і не пропонувати винагород за несправедливе отримання будь-яких переваг або здійснення впливу на зміну отриманої академічної оцінки;

– не залякувати й не проявляти агресії та насильства проти інших, сексуальні домагання;

– не завдавати шкоди матеріальним цінностям, матеріально-технічній базі університету та особистій власності інших студентів та/або працівників;

– не використовувати без дозволу ректорату (деканату) символіки університету в заходах, не пов'язаних з діяльністю університету;

– не здійснювати і не заохочувати будь-яких спроб, спрямованих на те, щоб за допомогою нечесних і негідних методів досягати власних корисних цілей;

– не завдавати загрози власному здоров'ю або безпеці іншим студентам та/або працівникам.

**УСВІДОМЛЮЮ**, що відповідно до чинного законодавства у разі недотримання Кодексу академічної доброчесності буду нести академічну та/або інші види відповідальності до мене можуть бути застосовані заходи дисциплінарного характеру за порушення принципів академічної доброчесності.

\_\_\_\_\_ (дата)

\_\_\_\_\_ (підпис)

\_\_\_\_\_ (ім'я, прізвище)